

OÜ ALMANDER

Autokool Zebra

OÜ ALMANDER ÕPPEKAVA

A-KATEGOORIA NING A1- JA A2-ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE TÄIENDUSÕPPE ÕPPEKAVA

KINNITAN

/digitaalselt allkirjastatud/

Marek Petrenko

OÜ Almander

juhataja

26.09.2016

Tartu 2016

SISUKORD

1. A-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHI ETTEVALMISTAMISE TÄIENDKOOLITUSE EESMÄRGID	3
2. KOOLITUSE KORRALDUSLIKUD ALUSED.....	3
2.1. Juhi ettevalmistamise täiendusõppe koolituse ülesehitus.....	3
2.2. Juhi ettevalmistamise koolituse lõpetamine	4
3. A-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE TÄIENDUSÕPPE LIIKLUSTEOORIA- JA SÕIDUTUNDIDE TEEMATABEL JA TUNDIDE MAHT.....	5
4. A-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHI ETTEVALMISTAMISE TÄIENDÕPPE KOOLITUSE AINEKAARDID.....	6
4.1. Liiklusteooriaõppe ainekaardid	6
4.2. Sõiduõppe ainekaardid.....	14
5. KOOLITAJA EKSAAMINEERIMIS- JA HINDAMISJUHEND	21
5.1. Teooria kursuse hindamine	21
5.2. Sõidutundide hindamine	21

1. A-KATEGOORIA NING A1- JA A2-ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE TÄIENDUSÕPPE EESMÄRGID

A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise koolituse eesmärgiks on anda tulevastele liiklejatele teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele. Ühtlasi on koolituse eesmärgiks luua õpilastele võimalused kujuneda vastutustundlikeks, iseseisvateks, teisi liiklejaid arvestavateks ja keskkonda säästvateks juhtideks. Lisaks aidatakse õpilasel oma sõiduoskusi realistlikult hinnata, et õpilane saaks seeläbi iseseisva juhina oma oskusi jätkuvalt edasi arendada.

2. KOOLITUSE KORRALDUSLIKUD ALUSED

Zebra Autokooli A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava on koostatud Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määrus nr 60 "Mootorsõidukijuhiettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad" Lisa 12 (majandus- ja taristuministri 06.11.2014. a määruse nr 94 sõnastuses) põhjal. Õppekavas on ära toodud A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi täiendusõppe koolituse eesmärgid, ülesehitus ja korraldus, koolituse lõpetamise kriteeriumid, ainekaardid ning koolitaja eksamineerimis- ja hindamisjuhend.

Koolitaja õppekava on kinnitatud OÜ Almander Zebra Autokooli juhatuse otsusega 26. septembril 2016.

2.1. Juhi ettevalmistamise täiendusõppe koolituse ülesehitus

A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi täiendusõppe koolitus koosneb liiklusteooriaõppest ja sõiduõppest. Teooriaõpe toimub loenguvormis ning jaguneb 10

teooriatunniks. Sõiduõppe jaguneb 10 sõidutunniks. Teooriaõppe tunni pikkus on 45 minutit. Õppesõidutunni pikkus on 45 minutit. Osavõtt kõigist teooria- ja sõidutundidest on kohustuslik.

2.2. Juhi ettevalmistamise koolituse lõpetamine

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tunnid on üles ehitatud eesmärgiga aidata õpilasel saavutada ettenähtud teadmised ja oskused. Õppekavas toodud õpiväljundite saavutamiseks teeb aga õpilane iseseisvat tööd vastavalt tema võimetele ja vajadustele.

Juhi ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eelduseks on õppekavas sätestatud õpiväljundite saavutamine. Õpiväljundite saavutamise tõendamiseks tuleb õpilasel pärast teooriaõppe läbimist sooritada teooriaksam õppetöö välisel ajal. Teooriaeksamil positiivse tulemuse saavutamisel ja sõiduõppe minimaalse tundide arvu läbimisel väljastab autokool õpilasele mootorsõidukijuhi koolituskursuse tunnistuse, juhul kui õpilane ei vaja individuaalseid lisaõidutunde.

3. A-KATEGOORIA NING A1- JA A2-ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE TÄIENDUSÕPPE LIIKLUSTEORIA- JA SÕIDUTUNDIDE TEEMATABEL JA TUNDIDE MAHT

TEOORIAÕPE		SÕIDUÕPE	
Teema	Tunde	Teema	Tunde
T 1 Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	1	S 1 Juhi tööasend ja turvavarustus	1
T 2 Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	1	S 2 Mootorratta käsitsemine	2
T 3 Mootorratta turvalisus / turvavarustus	2		
T 4 Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites	1	S 3 Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel	1
T 5 Sõidu eripära, asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	1	S 4 Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	4
T 6 Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine	1		
T 7 Sõit grupis	1		
T 8 Möödaskõit, möödumine ja ümberpõige	1	S 5 Möödaskõit, möödumine ja ümberpõige	1
T 9 Mootorratta juhtimine rasketes tee ja ilmastikuoludes	1	S 6 Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal	1
Õppetunde kokku	10	Sõidutunde kokku	10
Liiklusteoria eksam			
Mootorsõidukijuhi koolituskursuse tunnistuse saamine autokoolilt			
Liiklusteoria- ja sõidueksam Maanteeametis			
Juhiloa saamine			

4. A-KATEGOORIA NING A1- JA A2-ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE TÄIENDUSÕPPE KOOLITUSE AINEKAARDID

4.1. Liiklusteooriaõppe ainekaardid

T 1	T 1 Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Teooriaõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja koolitaja õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Koolitusele seatakse ühised eesmärgid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Lua eeldused eesmärkide ühtlustamiseks ja saavutamiseks, kus juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; ☐ teab õppetöö korraldust; ☐ teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; ☐ on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid.
Iseseisvatöö sisu	Tutvuda järgnevate õigusaktidega: Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad (https://www.riigiteataja.ee/akt/128062011039) Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele

	https://www.riigiteataja.ee/akt/128062011018 Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid. Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad https://www.riigiteataja.ee/akt/128062011039

T 2	T 2 Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Teoriaõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teoriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest"
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja mahtu. Õpilasel aidatakse koostada individuaalset õppeplaani – õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplan.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • on valmis vastutama oma õppimise eest; • on koostanud individuaalse õppeplaani; • teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Iseseisvatöö sisu	Õpilane koostab individuaalse õppeplaani. Tutvuda Autokool Zebra E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Autokool Zebra E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 3	T 3 Mootorratta turvalisus / turvavarustus
Teoriaõppe maht	2 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teoriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".

Aine lühikirjeldus	Mootorrataste tootjad pööravad järjest suuremat rõhku mootorrataste turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada teades mootorrattal oleva turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mootorratta- ja mootorratturi turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ mõistab mootorratta kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; ☐ teab peamisi tänapäeva mootorratastel kasutatavaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); ☐ teab mootorratta tüüpe ja nendest tulenevaid erisusi ja riske suurendavaid tegureid; ☐ teab nõudeid sõitjate ja veoste veole ja turvavarustuse kasutamisele; ☐ teab turvavarustuse vale kasutamise või mittekasutamise seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama; ☐ teab mootorrattale istumise ja mahatulekuga seotud ettevaatusabinõusid; ☐ teab mootorratta erinevate mehhanismide tööpõhimõtteid; ☐ teab nõudeid kasutatava mootorratta tehnoseisundile; ☐ teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid mootorratta kasutamisel; ☐ teab kasutatava lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta juhitavusele.
Iseseisvatöö sisu	<p>Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#).</p> <p>Tutvuda vähemalt ühe mootorratta kasutusjuhendiga leidmaks juhiseid antud mootorratta turvavarustuse kasutamiseks.</p> <p>Tutvuda Autokool Zebra E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.</p>
Kohustuslik kirjandus	<p>Autokool Zebra E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.</p> <p>Mootorratta kasutusjuhend.</p>

T 4	T 4 Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites
------------	---

Teooriaõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse mootorrattaga sõidu alustamise ja mootorratta asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, kuidas saab juht õige paiknemisega teel riske vältida. Analüüsitakse mootorratta asukohaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mootorrattaga sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab, kuidas mootorrattaga ohutult sõitu alustada; ☐ teab mootorratta asukoha valikuga seotud reegleid; ☐ teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; ☐ on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.
Iseseisvatöö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse temaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Autokool Zebra E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Autokool Zebra E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 5	T 5 Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
Teooriaõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".

Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seonduvad reeglid. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luaa eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luaa eeldused motivatsiooni suurenemiseks järgida ka asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab mootorratta juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes mootorratta juhtimisega asulas; ☐ omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; ☐ on rohkem motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel mootorrattast juhtides sõidukiirusele
Iseseisvatöö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda Autokool ZebraE-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Autokool Zebra E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 6	T 6 Sõit grupis
Teooriaõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Omandatakse mootorrattaga grupis sõitmise reeglid. Analüüsitakse mootorrattaga grupis sõitmise seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luaa eeldused mootorrattaga grupis sõitmisel ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi grupi üles ehitamiseks (grupis olevate rataste asukoht teel) lähtuvalt grupi suuruselt, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, ratta iseärasusest, juhi kogemusest jms; ☐ mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus; ☐ teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi teabe vahetamiseks (käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooni seadmete kasutamine); ☐ mõistab grupis sõitmisel ohutuse tagamiseks vajaliku teabe vahetamise viiside kokkuleppimise tähtsust.
Iseseisvatöö sisu	<p>Planeerida üks marsruut, võttes arvesse grupis sõidu reegleid. Tutvuda Autokool Zebra E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.</p>
Kohustuslik kirjandus	<p>Autokool Zebra E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.</p>

T 7	T 7 Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine
Teooriaõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Peatumine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse mootorratta peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse mootorratta peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse mootorratta peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mootorratta ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks kaaluda hoolega möödasõiduvajadust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab mootorrattaga möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud erisusi (grupis sõites, mootorratta tüübist tulenev jms);

	<p>☐ mõistab, et teel, kus pärisuunas on kaks või enam teekattemärgisega tähistatud sõidurada, on ohtlik tiheda liikluse korral, kui kõik rajad on ühtlaselt koormatud, ees sõitvatest sõidukitest mööda sõita.</p>
Iseseisvatöö sisu	<p>Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#).</p> <p>Lahendada teemakohaseid liiklusteste.</p> <p>Tutvuda Autokool Zebra E-õppekeskkonnas teemakohaste Materjalidega</p>
Kohustuslik kirjandus	Autokool Zebra E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 8	T 8 Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Teooriaõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Peatumine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse mootorratta peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse mootorratta peatumise ja parkimisega ning hädapeatumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse mootorratta peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mootorratta peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatumisega seotud reeglite järgimiseks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud erisusi; ☐ oskab Mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega reegleid rakendada probleemülesande lahendamisel; ☐ teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud ohtu suurendavaid tegureid (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms).

Iseseisvatöö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv#). Tutvuda Autokool Zebra E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Autokool Zebra E-õppekeskkonna teemakohased materjalid.

T 9	T 9 Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Teooriaõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Rasketes tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja mootorratta rehvi vahelise haardumise või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult mootorrattast juhtida? Selleks, et juht saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja rehvi vahelise haardumise, oskaks valida oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et mootorrattale mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes mootorrattale mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada. Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimise aeg, pidurdusteedonna sõltuvalt sõidukiirusest, haardumisest ja massist, tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms; nähtavusele vastava sõidukiiruse valimine, mis võimaldab mootorratta peatada nähtavuse piires.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Lua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmise seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida. Lua eeldused tulede õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja mõistmaks pimedal ajal sõitmise seonduvaid ohte ning kuidas juht saab neid ohte oma käitumisega vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane:

	☐ teab mootorrattale mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; ☐ teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mootorratta juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida; ☐ teab kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral; ☐ mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valge ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; ☐ omab suuremat motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgsuhtega; ☐ saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest, ohtudest.
Iseseisvatöö sisu	Tutvuda Autokool Zebra E-õppekeskkonnas teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Autokool Zebra E-õppekeskkonna teemakohased materjalid

4.2. Sõiduõppe ainekaardid

S 1	S 1 Juhi tööasend ja turvavarustus
Sõiduõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi, kus muud liiklust ei häirita ega ohustata, näiteks muuks liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul, turvahallis ja/ või selleks kohandatud simulaatoril. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused – juhi tööasendi reguleerimine, oskus aidata sõitjatel turvavarustus kinnitada, oskus kontrollida mootorratta vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal mootorratta kasutamine on ohtlik.

Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab teostada mootorratta sõidueelset kontrolli, kasutades näiteks mootorratta käsiraamatut; ☐ oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; ☐ oskab ise kasutada mootorratta turvavarustust ja aidata kaassõitjatel kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; ☐ oskab kasutada mootorrattale paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; ☐ teab juhi valest tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest tulenevaid ohte; ☐ on rohkem motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.
Iseseisvatöö sisu	Vähemalt ühe mootorratta kasutusjuhendiga tutvumine.

S 2	S 2 Mootorratta käsitsemine
Sõiduõppe maht	2 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest". Läbitud sõiduõppe õppeaine "Juhi tööasend ja turvavarustus".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Harjutatakse mootori käivitamist, mootorratta juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdamist, märgu andmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetamist, pidurdamist jms. Harjutamist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev mootorratta käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustamiseks vähese liiklusega teel.
Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva mootorratta käsitlemisoskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkamiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, mootorrattast sujuvalt ja äkkpidurdamisega peatada ning sõidurada vahetada.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiclusega teedel; ☐ teab mootorratta vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, mootorratta käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ☐ tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; ☐ on motiveeritud mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt käsitsema.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

S 3	S 3 Mootorratta juhtimine vähese liiclusega teedel
Sõiduõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest". Läbitud sõiduõppe õppeaine "Juhi tööasend ja turvavarustus" ja „Mootorratta käsitlemine“.
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse mootorratta ohutu ja keskkonda säästva käsitsemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrivite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiclusega teedel

	sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; ☐ omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; ☐ oskab peatuda ja parkida teel; ☐ teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; ☐ mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ☐ tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

S 4	S 4 Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Sõiduõppe maht	4 tundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest". Läbitud sõiduõppe õppeaine "Juhi tööasend ja turvavarustus", „Mootorratta käsitlemine“ ja „Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel“.
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripäradele: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrите sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.

Aine üldeesmärgid	Luuakse eeldused keerulisema ja tihedama liiklusega teedel liiklemiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab keerulisema ja tihedama liiklusega teedel käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt; ☐ omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel; ☐ teab erineva liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; ☐ mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teel sõitmiseiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; ☐ tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada; ☐ kohanema liikluses toimuvate muutustega; ☐ on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; ☐ on võimeline liiklusoludega arvestades mootorratast juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

S 5	S 5 Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Sõiduõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest". Läbitud sõiduõppe õppeaine "Juhi tööasend ja turvavarustus", „Mootorratta käsitsemine“, „Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel“ ja „Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides“.

Aine lühikirjeldus	Aine raames läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka ümberpõike kohta – mootorrattaga ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnemisel möödasõidu katkestamine jms.
Aine üldesmärgid	Luaa eeldused mootorrattaga ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Luaa eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; ☐ mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; ☐ oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna vööndi kaudu; ☐ oskab käituda möödasõidetava rollis; ☐ omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõikega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

S 6	S 6 Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal
Sõiduõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest". Läbitud sõiduõppe õppeaine "Juhi tööasend ja turvavarustus", „Mootorratta käsitsemine“, „Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel“, „Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides“ ja „Möödasõit, möödumine ja ümberpõike“.
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punkti A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse navigeerimisseadet ja/või kaarti.

	Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> ☐ oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; ☐ mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; ☐ on rohkem motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima; ☐ sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

5. KOOLITAJA EKSAMINEERIMIS- JA HINDAMISJUHEND

Järgnevas juhendis on kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks püstitatud kontrolli meetodeid ja hindamiskriteeriumeid. Õpilase poolt omandatud teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist: sooritas (+), ei sooritanud (0).

5.1. Teooria kursuse hindamine

Kui õpilase hindamisel kasutatakse hindamismeetodina õpilase suulist küsitlemist, siis õpetajal on õigus otsustada, kas õpilase vastused olid piisavad või on vaja esitada täiendavaid küsimusi. Õpilasel on õigus saada vahetult tagasisidet.

Aine käigus võib nõuda õpilaselt teemakohase testi sooritamist. Küsimuste arvu määrab õpetaja töö käigus. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%.

Iseseisvate tööde hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist (esitatud - esitamata), õpilane saab õpetajalt tagasisidet.

Pärast teooriakursuse läbimist tuleb õpilasel sooritada lõputest, mis sisaldab 60 küsimust kogu teooriakursuse vältel läbitud ainete kohta. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%.

Teooriakursuse eduka lõpetamise eelduseks on kõigi testide sooritamine, iseseisvate tööde õigeaegne esitamine ja mooduli vahetestide ning lõputesti edukas sooritamine. Testide järelsooritamine toimub õppetöö välisel ajal õpetajaga kokkuleppel.

5.2. Sõidutundide hindamine

Sõidutundides õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt teema käsitlemisel õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Sõiduülesanne sisaldab antud

teemas õpitu rakendamist. Sõiduharjutuse lõpus annab sõiduõpetaja õpilasele tagasisidet õpiväljundite saavutamise kohta. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

1. ja 2. mooduli lõpus toimub vahekontroll, mille käigus peab õpilane demonstreerima mooduli käigus omandatud oskuseid. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0). 3. mooduli järgselt toimub kontrollsõit, mida hinnatakse, võttes arvesse järgnevat:

- Iga juhtimisolukorra kohta antav hinnang peab näitama õpilase oskust käsitseda ja juhtida sõidukit liikluses täiesti ohutult. Õpetaja peab ennast tundma täiesti turvaliselt kogu kontrollsõidu ajal. Kontrollsõidu hindamisel annab õpetaja hinnangu kogu kontrollsõidule tervikuna, pöörates erilist tähelepanu sellele, kas õpilane oskab käsitleda ja juhtida sõidukit ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt. Sii kuulub kohanduv, kindel ja ohutu juhtimisstiil, tee- ja ilmastikuolude arvestamine, muu liikluse arvestamine, teiste (eriti ohuolukordade) liiklejatega arvestamine ning ettenägelikkus.

- Selliste vigade või ohtlike käitumisviiside puhul, mis ohustavad õppesõidukit, selles olijaid või teisi liiklejaid, katkestatakse kontrollsõit enneaegselt, sõltumata sellest, kas õpetaja pidi sekkuma auto juhtimisse või mitte. Kontrollsõit loetakse mittesooritatuks. Erandjuhtudel on õpetajal õigus otsustada, kas viia kontrollsõit lõpule või mitte. Kui õpetaja on otsustanud kontrollsõidu katkestada, jätkub edasine tund tavapärase sõidutunnina, mille käigus pööratakse tähelepanu õpilase vajakajäämistele.

Kontrollsõidu võib õpilane sooritada enda sõiduõpetajaga või autokooli siseselt mõne teise sõiduõpetajaga.